

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Ollé György ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Pető Zsolt ügyvéd által képviselt I.r., valamint a II.r. alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt a Csongrád Megyei Bíróság előtt 2.P.22.716/2008. számon megindított és a Szegedi Ítéltőta bla Pf.II.20.402/2009/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 12.000 (tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az ügyben releváns tényállás szerint a felperes a .. Megyei Jogú Város Közgyűlésének 13/1996. (XII.28.) számú rendelete alapján 1996-tól működteti .. a parkolási rendszert. A .. című napilap „ .. " elnevezésű rovatában 2008. szeptember 10-én egy olvasói levelet tett közzé, amelyet az I. és II.r. alperes írt a parkolási rendszerről.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a levélben közöltekkel megsértették a jóhírnevét. Kérte az alperesek további jogsértéstől eltiltását és elégtétel adásra kötelezését. A jogsértés miatt 300.000 forint nem vagyoni

kártérítés egyetemleges megfizetésében is kérte marasztalni az alpereseket.

Az elsőfokú bíróság ítéletével részben helyt adott a felperes keresetének és megállapította, hogy az I-II.r. alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát, amikor a .. című napilap 2008. szeptember 10-i számának „ .. ” című rovatában azt a valótlan tényt állította, hogy

- ..-en a legdrágább a parkolás az országban, kivéve a .. Várkerületet;
- a parkolási pótdíjban viszont .. az országos abszolút első, túlszárnyalva még ..-et is;
- a szegedi parkolási rendszer igazoltan a leghasználhatatlanabb, viszont díjai, büntetési tételei a legmagasabbak.

Kötelezte az alpereseket, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését saját költségen, 8 napon belül jelentessék meg a .. című napilapban. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alpereseket kötelezte, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 10.500 forint illetéket. A fennmaradó 10.500 forint illeték állam javára történő megfizetésére a felperest kötelezte. A képviselettel járó költségekről úgy rendelkezett, hogy azt a felek maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli levélben kifogásolt közlések tartalma a felperesre is vonatkoztatható, ezért keresetösségi joga fennáll. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a levélnek a parkolási díjak és a pótdíjak mértékére vonatkozó közlése nem felel meg a valóságnak, az alperesek valótlan tények alapján fejtették ki azt a véleményt, hogy ez a parkolási rendszer a leghasználhatatlanabb. Kifejtette, hogy a levélben közölt tényállítások, illetve vélemény azt a látszatot keltik, hogy a felperes egy rossz, használhatatlan és drága parkolási rendszert működtet, amelynél nem áll arányban a szolgáltatás minősége a fizetendő díjjal.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes nem vagyoni kártérítési igényét, mivel nem tudta igazolni azt, hogy a jogsértésen túlmenően személyét olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt.

A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította. Mellőzte az alperesek elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését és a felperes által fizetendő eljárási illeték összegét 21.000 forintra felemelte. Mellőzte a felek perköltség viselésére vonatkozó első fokú ítéleti rendelkezést és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek, mint egyetemleges

jogosultaknak, 100.000 forint első- és másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak 24.000 forint fellebbezési eljárási illetéket.

A jogerős ítélet az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette a sérelmezett cikk utolsó két mondatával. A felperesi perbeli legitimáció kérdésében osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, kifejtve, hogy a felperest a perben megilleti a keresetőségi jog. A jogerős ítélet szerint az olvasói levél a sajtóban jelent meg, ezért annak vizsgálata a Legfelsőbb Bíróság PK. 12.számú állásfoglalása értelmében, a maga egészében szükséges; az egymással összetartozó részeket összefüggésükben kell értékelni. Ennek megfelelően megállapította, hogy a levél a parkolás ..-en alkalmazott módját, rendszerét, illetve az erről határozó döntéshozókat tette bírálat tárgyává, akik a képviselőtestület tagjai. A levél bevezetőjében és annak végkicsengéseként a rendelet alkotásában résztvevő képviselőket kritizálja, a felperes személye áttételesen sem kerül megemlítésre. Így annak tartalma a felperes személyhez fűződő jogát nem sértheti. Kifejtette: az nem alapozza meg a felperes jóhírnevének sérelmét, hogy a parkolási rendszert használó személyek áttételesen következtethetnek a felperesre, mint a bírált rendszer üzemeltetőjére. A levél még kritikát sem fogalmaz meg a felperes személyéről. Megállapította, hogy a parkolási rendszer használhatatlanságáról szóló közlés az alperesek véleményét tartalmazza, amely nem tekinthető indokolatlanul bántónak, sértőnek, így személyiségvédelmet nem alapoz meg. A parkolási, illetve a pótdíjak mértékéről közöltek ugyan tényállításnak minősülnek, azonban a becsatolt adatok alapján azok több szempontú, több módszerrel történő vizsgálata is lehetséges. Az alperesi átlagolás is helyes számításra alapszik, amely a kifogásolt két tényállítás valóságtartalmát igazolja, így valótlannak nem minősíthető. A jogerős ítélet azt is kifejtette, hogy a felperes közszereplőnek tekintendő és ekként a működésével kapcsolatos véleménynyilvánításokat is tágabb határok közt köteles tűrni, ugyanis a városban a tevékenységével monopolhelyzetben levő gazdasági társaságról van szó, amely a tömegközlekedésben és a parkolási rendszer működtetésében játszott szerepével a város lakóinak többségére hatást gyakorol. E tevékenysége miatt pedig szükségszerűen különböző sajtóorgánumban is megnyilvánul. Az első és másodfokú perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az első fokú ítélet helybenhagyását kérte, arra hivatkozással, hogy a jogerős ítélet tévesen alkalmazta a Ptk. 78. § (2) bekezdését. Álláspontja szerint az alperesi közlemény nem értékítéletet, hanem tényállításokat tartalmaz, mivel azok valóságtartalma a parkolási díjkimutatás alapján bizonyítható. Azt is megállapíthatónak

tartotta, hogy az alperesek hamis színben tüntették fel a felperesi szolgáltatás árszínvonalát a parkolási és a büntető díjak tekintetében. Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta azt, hogy az alperesek a felperesi parkolási rendszert differenciálás nélkül minősítették a legdrágábbnak, díjait és büntetési tételeit pedig a legmagasabbnak. Álláspontja szerint a tényállítások azért tekinthetők félrevezetőnek, mert az alperesek nem azt állították, hogy a ..-i parkolási díj a ..-i kiemelt zóna után csak a I-es zónában a legmagasabb, míg a többi zónára ez nem érvényes. Az alperesek által becsatolt parkolási díjtáblázat cáfolja az alperesi tényállítások valóságtartalmát. A felperes szerint annak kijelentése, hogy a ..-i parkolási rendszer igazoltan a leghasználhatatlanabb, túllépi a szabad véleménynyilvánítás határait. A közlés arra utal, hogy a felperesi szolgáltatás használati értékének elégtelen voltát egyéb objektív körülmények is alátámasztják. A felperes hivatkozott arra, hogy az alperesi levél a jogerős ítélet megállapításával szemben nem csupán .. képviselőire vonatkoztatható, mivel az mind a parkolási rendszer üzemeltetőire, mind a rendszer ötletgazdáira tartalmazott állításokat. A parkolási rendszer valamennyi feltétele közismerten a felperes működési körébe tartozik, így érintettsége megállapítható, a cikk név szerint is megemlíti a felperes parkolási üzletágát (..).

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan. A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

E rendelkezések alapján a jóhírnév sérelmének megállapítására az olyan valótlan, a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas, amely valamely tényt határozottan vagy burkoltan tartalmaz.

A Ptk. 85. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat - a (2) és a (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - csak személyesen lehet érvényesíteni. A személyhez fűződő jog jellegzetessége a jog személyessége, a jogosult személyétől való elválaszthatatlanság. Ebből következően a jogvédelem arra a személyre korlátozódik, akinek a sérelme egyértelműen megállapítható.

A Legfelsőbb Bíróság sajtó-helyreigazítási eljárásra irányadó, de a személyhez fűződő jogi perekben is következetesen alkalmazandó PK 13. számú állásfoglalás szerint az léphet fel igényérvényesítéssel, akinek személyére a sérelmezett közlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető.

Mindezeknek megfelelően az igényt érvényesítő részéről személyes, közvetlen érintettségre van szükség. Ha a sérelmezett közlemény az adott személyre egyedileg semmilyen módon nem utal, rá vonatkoztatható közlést nem tartalmaz, abban az esetben nem valósul meg az igénnyel fellépő személy közvetlen érintettsége.

Önmagában a személyes érintettség érzete nem elegendő az igényérvényesítés megalapozottságához. Ahhoz annak az elengedhetetlen feltételnek is teljesülnie kell, hogy az érintettség másban is tudatosuljon és az kifejezésre kerüljön.

A perbeli esetben a felperes keresetében azokat a közléseket sérelmezte, amelyek szerint a város rendelkezik a legdrágább parkolási metódussal, a szegedi parkolási rendszer esetében a legmagasabbak a büntetési tételek, a parkolási rendszer pedig a leghasználatatlanabb.

Tévesen hivatkozott arra a felperes, hogy keresetösségi jogát megalapozza az a tény, hogy ő üzemelteti a parkolási rendszert. Megállapítható volt, hogy .. megyei Jogú Város Közgyűlése 56/2007. (XII.20.) számú határozatával rendelkezett a ..-en működtetett fizető parkolási rendszerről, beleértve annak használati módját, övezeteit, díjazását és a pótdíjak kiszabásának feltételeit. A felperes csupán az önkormányzat által szabályozott parkolási rendszert működteti, azonban annak üzemeltetési feltételeit nem ő határozza meg. Ebből okszerűen következik, hogy az olvasói levél parkolási díjakkal, pótdíjazással és a rendszer használhatóságával kapcsolatos közlései nem az üzemeltető felperesre, hanem a döntéshozó önkormányzatra illetve a képviselőtestületre vonatkoznak. Ezért a felperes keresetösségi jog hiányában nem léphet fel a sajtóközleményben megjelentek miatt. Erre tekintettel a felperes keresete érdemben nem volt vizsgálható.

Ezen indokok alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §(3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet.

A Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a szerint kötelezte a pervesztes felperest az alperesek felülvizsgálati eljárási költsége, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2010. április 7.

*Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Kovács
Zsuzsanna sk. bíró, Dr. Kiss Mária sk. bíró*

Vné

*A kiadmány hiteléül:
tisztviselő*